

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIODICH SATIRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS OADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranger, 5

EL CONCERT ECONÓMICH

Ben comptat y rebatut, d' económich no hi ha mes que aquest.

(Del natural)

CRÓNICA

SEMPRE he cregut que vá ser mes catalanista l' immortal Clavé escrivint coros y organisant societats corals compostas de gent treballadora, que no la fornada dels que avuy demanan l' autonomia de Catalunya apoyada en las bases de Manresa.

L' obra del gran músich-poeta, en son doble caràcter de artística y social es expansiva y generosa; mentres que l' moviment catalanista porta—per mes que protestin els que l' dirigeixen y 'ls que 's deixan arrastrar per ell—l' antipàtica marca de un egoisme refinat.

Es inútil dir y repetir:—Lo que volém pera nosaltres ho desitjém també pera las demás regions de la nació.—Las demás regions de la nació no s' ho acaban de creure, en primer lloch perque no senten aquesta manera de viure deslligadas las unas de las altres, y en segon terme perque veuen que 'ls catalanistas, en tots els seus actes, treballan per casa seva, sense recordarse dels demás Una cosa es desitjar y un' altra obrar pera la realisació dels desitjos que s' alega tenir.

Y als catalanistas—salvadas molt raras excepcions—l' exclusivisme 'ls surt pels poros com la suor... de manera que d' una hora lluny fan fortó d' exclusivisme.

Quan diuen:—Nosaltres volém salvarnos ab Espanya; pero si Espanya persisteix en la deria de volerse perdre, ens salvarem nosaltres sols—sembla que diguin una gran cosa y en realitat profereixen una verdadera heretjia Tant se valdria dir:—Aquest cos está malalt: sols els brassos no tenen cap lesió viable: cal donchs salvar aquests brassos, amputarlos.

Pero ¿de qué servirían aqueixos brassos separats del cos?

Si Catalunya es inseparable d' Espanya—y aixís ho proclaman els mateixos catalanistas y regionalistas quan repudian públicament tota idea de separatisme ó de anexionisme—¿á qué parlar de salvarnos nosaltres sols?

La gran missió de Catalunya, deu tenir per objecte 'l treballar ab totes las sevas energías pera la regeneració d' Espanya de la qual ne forma part integrant. Vé obligada á ferho á cor obert, sense plányehi esforços ni sacrificis. Aixís ho aconsella la seva historia: aixís ho prescriu quelcom que val més que la seva historia; el seu esdevenir.

Aquest treball patriòtic no implica pas l' obligació d' aguantar las odiosas oligarquías que á favor del desconcert de las oposicions, malmenan á la desventurada Espanya, ni suposa tampoch la pèrdua de la personalitat étnica, que tant estimém tots els bons fills de Catalunya, y que 'l gran Clavé tant vá enaltir en sos inspirats cants.

¿Qué mes catalá que 'ls coros de 'n Clavé? Y dintre de aquest esperit catalanesch que tots ells respiran ¿quí hi trobará, per mes que 'ls miri ab microscopi ni 'l més petit repeló de anti espanyolisme?

Jo crech que de aquestas sanas condicions que reuneixen dimana la seva pasmosa vitalitat, y la seva reconeguda influencia tant dintre de la terra catalana com fora d' ella, per tot arreu ahont se fan conèixer.

Aquests últims días las inspiracions del immortal catala han anat á ressonar á Valladolid, en el ronyó de Castella, y els ecos que han despertat no poden pas ser mes simpàtics.

La acullida cordial, fraternal, entusiasta y el sens fi de atencions y obsequis de que han sigut objecte, han vingut á demostrar que aquells á qui *La Perdiu* califica de *moros* saben cumplir els debers de l' hospitalitat y de la cortesia ab els seus germans de Catalunya.

Y es que 'ls coristas de 'n Clavé son els fermes sostenedors de una institució civilisadora que reuneix els prestigis de més de mitj sigle d' existencia cada día més próspera y més fundament arrelada.

Vintinou anys, prop de trenta, fa ja que falta de aquest mon lo insigne fundador de la institució coral, y ni han envellit els cants hermosos que va crear inspirantse en las més puras melodías de la terra, ni ha decaygut tampoch un punt la devoció dels nostres treballadors que desde que foren creats els prengueren com un element de cultura y de moralisació.

De manera que l' obra artística conserva igual vigor y la mateixa vitalitat que l' obra social, podentse oferir com un exemple estimulante á totes las regions d' Espanya, exemple qu' está vist, y aixís s' ha anat patentisant en las diversás excursions realitzadas pels coros de 'n Clavé, ha sigut acullit per tot arreu, á Llevant, al Nort, al Centre de la península, ab las mateixas mostras de simpatía, admiració y entusiasme.

Dupto que pujan lograr may un resultat idéntich y tan propici al enaltiment de Catalunya, els que han fet del catalanisme una causa política, prenyada de rezels y desconfiansas.

Aixó vol dir, quan menos, que 'ls Clavés, els Balaquers, els Milá y Fontanals, els Bofarulls, els mateixos Permanyers, el primer ab la música popular, y 'ls últims ab la institució dels Jochs Florals ahont feren sempre francas y espontáneas declaracions d' espanyolisme, havían sapigut senyalar millor que 'ls catalanistas de avuy, el verdader camí pera donar cos y enrobustir ab aplauso general d' Espanya, la personalitat de Catalunya en lo que té de més espiritual: la seva llengua, la seva poesia, la seva música, 'l seu art.

Avuy se buscan altres ventatjas més prosaicas... y ni aquestas se troban, perque la productora Catalunya més hi pert que hi guanya ab las caborias políticas del catalanisme. Y es lo més trist, que lo que en el terreno del intelectualisme podria ser un admirable jardí, s' haja casi convertit en un camp d' escardots y enverinadas gatasas, ahont es impossible ficars'hi sense rebrehi feridas ó esgardissadas.

Proseguiu vosaltres la vostra obra, honrats obrers de Catalunya, fills predilectes del apóstol Clavé.

Vosaltres y sols vosaltres teniu l' embocadura del veritable catalanisme. Cantant en catalá las joyas y encisos de la naturalesa, las virtuts del treball, l' amor á Catalunya, el respecte á la patria espanyola y la santa passió per la llibertat, podreu passejar per tot arreu la roja barretina, lo front alt, el cor net, ab la plena seguretat de ésser com sou, per tot arreu compresos y aplaudits.

Hi ha més bon sentit en la vostra ment, qu' en la de certs decantats intellectuals que pugnan pera resucitar institucions mortas y enterradas y anacronismes sense vitalitat ni rahó de ser, fins passant, y aixó es lo més trist, pera produhir tota mena de discordias, entre 'ls fills de una mateixa nacionalitat.

Y es que mentres ells s' empenyan en caminar cul arreras envers la fosca de la reacció, vosaltres alentant l' esperit del gran Clavé, marxeu endavant, endavant sempre, com ell va ferho, plé de abnegació, arrostrant tota mena de injurias y persecucions, possehit de la fé de un gran apóstol del progrés mo-

dern... sempre, sempre, sense retrocedir un pas, camí de la llum.

P. DEL O.

A OFELIA

Passas pel mon igual que un raig de lluna que s' endinsa y 's fon en la boscuria prenyada de foscor.

La teva imatge té 'l misteri del somni, bella Ofelia, y té la majestat del pas del cigne.

La terra no es per tú—la pobra terra de miseria y de lluytas—puig tú ets l' ànima d' aquest mon de la idea que somnian artistes y poetas, dolça Ofelia.

Es per xó que consolas ta desgracia coronante de flors bellas y puras, y portantne á curull tota la falda pera anarlas donant á 'n els que trobas com una caritat de poesia.

Es per xó que quan fuges de la terra te llensas á 'n el llach d' ayguas tranquilas —el llach, mirall del cel.—

Y quan t' enfonsas, com á oració d' amor floreix encare la darrera balada en els teus llabis.

Oh blanca, dolsa, enamorada Ofelia filla del esperit del gran Shakespeare!... ¡Has mort! Pro 'l teu recort troba per tomba el cor dels que 't comprenen y t' estiman, d' aquets poetas á qui el mon diu boijos y que corrent per la negrosa terra, el rastre van seguint de la tev' ànima.

R. SURIÑACH SENTIES

LAS FIGAS

—Ja deu haver sapigut la noticia.
—¿Referent á qué?

Fent ficá dintre 'ls eléctrichs el triple de transeunts,

per 'ná á pendre un bany de mar se 'n ha de pendre un de rús.

—¡Tením torre, home, tením torre! En tot el barri no 's parla de res més.

—Bè, home. Que sigui l' enhorabona. ¿Es molt lluny?

—¿Sab la plassa de 'n Rovira? Donchs en sent allí tira amunt, tomba á la dreta, agafa la pujada que li vé al davant, camina un centenar de passos, y ja hi es. Desenganyis, senyor Quim, avuy el que no té torre, es un zero.

—Pues diguim zero en lloch de dirme Quim, perque ja sab que jo...

—¡Oh, vosté ray! Si no 'n té es perque no vol. ¿Qué 's pensa que 'ns en fem gayre de la nostra?

—¡Ah! ¿Es llogada?

—Sí, senyor, pero molt bonica. Miri, diumenje á la tarde ha de venir.

—No, gracias.

—Deixis de gracias: ha de venir á menjar figas.

—¿Qué ja n' hi tenen?

—Ara no, pero diumenje sí que n' hi tindrem.

—Pues... conti ab mí.—

L' idea de ferse 'l primer tip de figas de la tempo-

A REFRESCARSE

rada l' ha determinat á aceptar. ¡Una dotzena de figas al peu del arbre!... Tractantse d' aixó, el senyor Quim aniria, nó á la torre de un conegut, ¡á la punta del Mont-Blanch!...

—Quedém entesos ¿eh?

—Sí, senyor: diumenje á mitja tarde 'm té vosté allí.

—Ja ho sab: plassa de 'n Rovira, tira amunt, tomba á la dreta...

—Agafo la pujada que vé al davant...

—Bravo, ja veig que se 'n recorda.—

Seguint l' indicat itinerari, al arribar el diumenje, el senyor Quim s' encamina á la torre del seu amich.

Aquest, ab un ayre de triunfo que no li va del tot malament, l' espera á la porta.

—¡Visca 'l senyor Quim!—diu al veurel arribar:— ¡visca la puntualitat dels homes! Antonia, una cadi-

ra; noya, un vano, que 'l senyor Quim deu estar cansat. —

Si que n' está de cansat, pobre home. Alló de «agafi la pujada que vé al davant, tiri amunt y camini un centenar de passos,» dit de paraula no es res; pero fet ab las camas y sota la bravada d' un sol qu' estabella las pedras, francament... s' hi súa una mica.

Sort que, lo qu' ell pensa:—¡Aquellas figas, aquell deliciós tip de figas que 'm faré!...

Després d' una estoneta de repós al peu del portal, vé 'l moment de «seguir» la torre.

La senyora Antonia 's posa á la vanguardia.

—No 's pensi que sigui un palacio, pero per nosaltres tres...

—Es clar—fa 'l senyor Quim, que té 'l cap més en las figas que no en lo que li están dihent:—per vostés tres...

Comensa la enumeració.

—Aquí té la cuyna.

—Ben espayosa.

—El menjadoret.

—¡Quína pessa més alegre!... Llástima que no dongui al jardí... ó al hort—exclama 'l senyor Quim, sempre ab el pensament en la figuera.

Com si no l' hagués sentit, la senyora Antonia va continuant:

—Aquest es el quarto de la noya.

—Ben bonich y ben fresch.

—Aquest, el nostre.

—¡Caramba, qué espayós!

—Aixó es una especie de recó de mals endressos.

—Tot es útil en una casa... (*en veu baixa:*) ¿Ahont deuen tenirla la figuera?

—Aquest corredor porta á la part de detrás.

—Molt bé...

—Aquí hi tenim una saleta, petita, pero, per nosaltres tres...

—Naturalment; per vostés tres... (¿Y la figuera?)

—De quarto sobrant no n' hi ha cap: de modo qu' encare que una nit volguessim fer quedar á algú, no podríam.

—Es clar. ¿Ahont el ficarian? (Pero... ¿y la figuera?)

—Vingui, ara sortirém á l' eixida.

—¡Ah!—pensa 'l senyor Quim:—¡per fi veuré la gran figuera que ha de donarnos las figas per las quals hi pujat aquí dalt!

Nova sorpresa. L' eixida que la senyora Antonia li ensenya no es altra cosa que un pati estret, humit, adornat ab quatre testos ahont vegetan penosamente unas aufábregas raquítics.

Las cavilacions del senyor Quim van augmentant.

—¿Ja ho hem vist tot?

—Tot. ¿Qué li sembla?

—Admirablement bé. (*Apart*). Si no hi ha hort, ni jardí, ni figuera ¿d' ahont cullirém las figas?

Tornan al menjador. S' assentan á prop de la taula y l' amo de la torre comensa á donar copets á l' esquena del senyor Quim.

—¡Eh! ¿Veritat qu' es una delicia aixó?

—En efecte, en efecte... pero recordo que vosté va dirme que...

UN BISBE ENEMICH DE LA CALOR

—Mentres fassi tanta calor no 'm moch de la Seu de Urgell; y si 'l remat barceloní sua y 's rusteix que pensi que mes va patir Deu per nosaltres.

—¡Té rahól... (Donantse un cop al front.) ¡Quína memoria jo també! Noya, porta aquelles figas qu' hem pujat avuy.—

La filla s' alsa... y compareix ab una paperina ahont deu haverhi una lliura de figas secas, molt secas.

A. MARCH

Hi somniat aquesta nit
qu' érats morta, ma estimada,
ton cos, pe 'l mal, demacrat,
estava en la blanca caixa
rodejat d' hermosas flors
que 'l teu somni etern vetllavan.

Los meus llabis hi atansat
en ta galta verge encare
per' donarte 'l primer bes,
mes aixís que l' hi besada
un fret de mort m' hi sentit
en lo fons de la meva ánima.

No sé pas lo que m' ha dat
lo fret de la teva galta
qu' al deixondí 'ls raigs del sol
no més feyan qu' esglayarme
y lo desitj de morir
lo cervell me trocejava.

JOSEPH FERRÉ Y ROIG

ELS AIXÓ RAYS

L' expressió *¡Aixó ray!* es genuinament catalana, y no crech que s' adapti á cap mes idioma, perque es una frase que porta molta feyna. No tinguin por que 'ls castellans, que han donat á la llengua castellana entrada acadèmica á la nostra paraula *anyoransa*, fassin els mateixos honors al *aixó ray*. ¿Per quína rahó? No 'n sé trobarne cap mes que la que he dit avans; per la feyna que porta.

Un propietari que té una casa en construcció, no fá gayres días que m' ho deya, al preguntarli jo com tenia l' edifici.

—Fá mes de dos mesos que ja hi tindria llogaters, si no fossen els *aixó rays*.

—¿Qué vol dir?

—Ja veurá 'l qué vull dir. Anava á veure l' obra, veyá que en una pessa hi faltava una renglera de rajolas. ¿Qué no enllesteixen aquest enrajolat?—preguntava á ne 'l mestre de casas.—No senyor—m' contestava—el rajoler no 'n té mes d' aquest dibuix y fins d' aquí á uns quants días no n' hi arribarán de la fábrika; pero *aixó ray*, las cuynas económicas haurían d' enviar desseguida, que ara es lo que tenim entre mans.

M' adonava que hi havia una porta

engarxada, y deya al fuster: ¿Ja heu vist aquesta porta quin vici que pren?—Si senyor—m' contestava—n' hi quatre ó cinch que han fet mohiment, pero *aixó ray* ja ho corretgirém després, ara 'ns convé enllestir las balconadas de las oberturas, perque si venían plojas...

En un quarto hi faltava un tros de motllura. ¿Qué ha de quedar aixís aquesta paret?—preguntava á n' el pintor.—¿Aixís vol que quedi?—m' responía.—No senyor, sino que se 'ns va trencar el motllo y 'n tinch de fer un altre; pero *aixó ray*, entretant acabém la sala.

Un pany no tancava: Noy,—crijava á n' el manyá—aquesta porta no tanca.—Ja tancarà, *aixó ray*,—m' contestava—quan siguin posats tots els panys y tancas, allavors els anirém probant, y perdi cuidado que tot tancarà bé.

Y aixó no mes li poso per exemple, perque en cada operari dels que li he anomenat y en tots els que no li anomeno, pel cap baix hi he trobat una dotze-

LA PILOTA MUNICIPAL

No havían pas de vení las focas, per ensenyarnos els equilibris á Barcelona.

na d' *aixó rays*. Y ara, es clar, aquelles faltas, deficiències, omissions y esguerros, aquells *aixó rays*, fan que la casa, que havia d' estar llesta ja fá dos mesos, encare no ho estigui. ¡Y veu si donan feyna 'ls *aixó rays* ditxosos!

—Y es veritat que aixó que diu vosté, casi bé passa en tot.

—Déixis de *casi bé*; passa en tot enterament. En vosté mateix passarà, y ho dich perque també alguna vegada tinch l' humorada d' escriure, y sé 'l pá que s' hi dona ab l' esmentada locució. Si faig versos y m' entrebanco ab un consonant, penso: *aixó ray* ja 'l trobaré, y tiro endevant la composició; mes avall me surt un vers curt ó llarch de gambals, no atino ab la paraula que hi vingui just, y 'm dich: *aixó ray*, y vaig escribint, y acabada la composició, com que cabalment els *aixó rays* son las dificultats, passo mes temps ab ells que no n' he passat ab tot lo demés. Si escrich en prosa, 'm topo ab una cacafonía, que pel prompte no sé com evitar y *aixó ray* —me faig jo mateix—ja ho corretjiré en acabant y continúo l' article; y al cap d' unas quantas ratllas, m' adono d' una paraula repetida que no se m' acut per quina altra substituir, pero no 'm paro, *aixó ray* —calculant—al acabar la substituiré. O bé no 'm fico en la puntuació, perque *aixó ray*, ja ho faré després. Y en acabant, pels malheits *aixó rays*, esborro y esmeno y puntuho, y no pocas vegadas tinch de

tornar á escriure una quartilla de cap y de nou perque 'ls caixistas entenguin l' escrit.

—També, també m' hi trobo algun cop.

—Y s' hi troba tot-hom. No hi ha ningú de carrera, ni d' ofici á qui no li donguin feyna els *aixó rays*. Aquesta mateixa conversa la tenia días passats ab la modista de la meva dona, y als pochs moments d' enraonar em deya:—No m' ho conti, perque nosaltras ab els *aixó rays* ens deixém plechs y costuras y repunts, y en mes d' una ocasió després d' haver enviat el vestit ens el tornan, perque 'ns hem descuidat un *aixó ray*. Bé—li vaig fer jo per acabar—pero com mes feyna hi posan, mes puja la factura. Sí—'m contestá—si al rébre la parroquiana (que d' aquestas n' hi ha moltes) no diuhen: *aixó ray* ja ho trobarém; y acostuma á ésser aquest el mes costós dels *aixó rays*.

LA CALOR

Incubació espontánea.

A LA TORRE

—Aquí no s' hi pot viure, pero m' aconsola pensá que á Barcelona s' hi deuen rostí.

SÚPLICA

A LA SENYORETA AMPARO G.

Preciosa Amparo: reparo (y aixó, molt em desespera), que un gros patí se m' espera si no 'm correspon, Amparo. Prendat de son bonich tipo potsé tal passió l' atipa, pero á mí, també m' empipa son desdeny; ja li anticipo. L' amor que vosté m' inspira es qui 'm causa 'l desespero, puig sé correspost no espero, y per 'xó mon cor suspira. Vosté Amparo, no hu repara (jo al menos, així hu suposo); lo flach y malalt que 'm poso, si ab son amor no m' ampara. Si vosté Amparo, 's proposa burlarse de mí, no esperi que la seva rahó imperi; perque fent'ho així, s' exposa, (y 'n tinch seguritat plena), que d' estimarla, no pari fins á la fossa; y repari, qu' es molt trista tanta pena. Aixís donchs, vosté tan pura, no 'm dirá pas:—Deu l' ampari—si no vol, ¡ploro al pensarhi! que s' obri ma sepultura. Ab un cadavre 'm comparo, quan veig qu' en ferro fret, pico; Per 'xó li prego y suplico... ¡que no 'm desampari, Amparo!

LLUIS G. SALVADOR

LLIBRES

DE MI VIÑA.—Poesías de M. MORERA Y GALICIA.—Un día 'l malhaurat Clarín sentava l'afirmació de que en llengua castellana, no hi havia mes que 2 poetas y 50 céntimos. ¡No vá incomodarse poch en Manuel del Palacio al veure's considerat com una cantitat fraccionaria junt á Campoamor y Núñez de Arce, las dos únicas veritats per en Clarín reconegudas!

Després de la mort de 'n Campoamor, y admetent els comptes de 'n Clarín, ja no mes hauria de quedar un sol poeta del *hu*; y no obstant nosaltres ne coneixém un altre, y aquest es en Morera Galicia, un dels poch catalans que dominan la llengua de Castella, fins al punt d'

L' EXPEDIENT DELS XANXULLOS

enrotllarhi de una manera perfecta las creacions de la seva inspiració.

Es en Morera un poeta de cap de brot, perque com á tal sent, y es ademés un admirable artista per la perfecta concordancia de sas inspiracions ab la forma ab que sab y logra traduhirlas. Ni l'idioma castellá, ni 'l maneig

de la rima tenen per ell secrets de cap mena. Sas composicions semblan concebudas y paridas sense esforços, y apareixen netas, crestallinas, y alentant una vida robusta y vigorosa.

Lo més singular es que un poeta de la seva talla vegeti en la ciutat de Lleyda, sense alcansar el renom y la consideració que tots els privilegiats mereixen. L'aparició de son primer volúm de *Poesias* causá verdadera sorpresa y mugué las plumas dels periodistas mes reputats qu' en la premsa de Madrid se dedican al exercici de la crítica tots els quals li dedicaren els elogis més encomiásticos. Aquesta bona acullida, per altra part justa y merecida semblava la consagració del poeta que de tal manera 's revelava.

Al Sr. Morera, per afirmar sa posició literaria, li calia llavors anarse'n á viure á Madrid, pera mantenir ab sa presencia, encés el foch de l' admiració, fent sentirne 'l calor fins als últims confins de la nació. No vá ferho, perque no tothom está en el cas de sacrificar per la gloria, afectes especials y interessos respectables que tenen sas arrels en la terra nativa, y es per aixó, sens dupte, que l' éxit, per ell, tan justament alcansat, no tingué tota la difusió ni tota la duració que mereixia.

Afortunadament el poeta no s' ha dormit sobre 'ls llors de la victoria. Son nou volúm, publicat per la Casa Gili, titulat *De mi viña*, val tant ó mes que 'l primer. En ell las poesías líricas alternan ab las narratives, y tant las unas com las otras son verdaderas joyas literarias. El poeta delicat, escrutador, personalísim, de pensaments elevats, de forma exquisida apareix en totas las composicions sens escepció, casi diríam en cada un dels versos de las poesías. Ell mateix diu en el prólech «que may en sas composicions poéticas ha dit cap mentida.» Donchs bé, aquesta afirmació la demostra á cada instant, en sas composicions. Aquella manera que té de sentir es lleal y sincera. La veritat y la bellesa son las sevas musas. Y certament que poch poetas poden avuy gaudirse de mereixer els favors de tan hermosas inspiradoras, las únicas

capassas de donar vida durable á las obras superiors á las mudansas de la moda y als capritxos neurótichs del *snobisme*.

El producte de la vinya de 'n Morera será com el vi exquisit de la terra: quant mes vell mes bó.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

∴ *El burgués*, novela de J. Pérez Carrasco, con un prólogo de J. de Cuéllar.—Es una producció de tendencias adelantadas, escrita ab notable faciilitat.

∴ *Las huelgas*.—Folleto de actualidad: Ultima huelga de tranvías del llano de Barcelona, por D. Damián Magriñá y Dasca, con un prólogo de D. José Salvat.

∴ *L' Enciclat*.—Drama en 3 actes y en prosa original de D. J. Vidal Jumbert, estrenat en el Teatro del Cassino mercantil de Granollers.

∴ *Disgustillos de la vida conyugal* de H. de Balzac.—Una de las obras més interessants del gran novelista francés donada á la estampa per la casa Tasso. Sa traducció com la major part de las que componen la colecció es deguda al Sr. García Bravo.

∴ *Valía higiénica-social de los Manicomios judiciales*.—Memoria, premiada per l' Academia de Higiene de Cataluña, seguida de un estudio sobre la legislación de los Manicomios judiciales, por

Espetech municipal entre 'n Plaja y en Trabal.

D. Eduardo Xalabarder, metje titular de Caldas de Montbuy.

∴ *Tratado de la relojería alegórica*, explicativo de la transformación de los signos de los horarios por símbolos y emblemas florales y mitológicos decorativos de las esferas y tapas de los relojes, por Vicente de Viñola y Lardies.

RATA SABIA

R. O.

Considerant que 's fa molt necessari robustir els prestigis que flaquejan y que 'n tal cas se troba per desgracia, la respectable classe dels mossegas;

tenint en compte que 'ls que fan rellotjes,
afaytan moneders, fanan carteras,
birlan agullas y reventan pisos,
duhen á cap una campanya enérgica
contra la insana vanitat humana,
contra l' afany d' apilotar riquesas,
contra l' or corruptor que tot ho emporca
y contra la *daixó y dalló...* y etcetra;
resultant que la gent poch educada,
y la plebe, y la escoria, y la pledeya
que contra las mes santas antiguallas
continuament blasfema,
insulta á totas horas y denigra
á una classe tan santa y benemérita;
atés á qu' es deber de quí pel mánech
aguanta la paella,
apoyar ab ma forta als que secundan
sa tasca patriótica y valenta:
tinch á bé declarar com ho declaro
y vull qu' aixís tothom ho reconega
inatacable, inviolable, impune,
é intangible á la classe dels mossegas.

Pel millor compliment d' aquestas ordres
observarà tothom las següents reglas:

PRIMERA: Tot aquell que topi á un rata
dirá, fent una amable rialleta
y trayentse el sombrero:

—Bon día y bona sort, senyó mossegal

SEGONA: Quan algun reventa pisos
hagi fet el seu fet, la gent decenta
ha d' ajudarlo á traginar las robas,
alhajas, sillerías y maletas
qu' hagi pogut robar, y en tots els cassos
ajudá als timadors en sas empresas.

TERCERA: Quins al robo ab fé 's dedican,
encare que no paguin cap pesseta
de tribut, se tindrán com elegibles
fer formá entre la gent regidoresca.

QUARTA Y CAP MES: Aquells que no cumpleixin
qualsevol d' eixas reglas,
serán portats per dos civils, de passo
desde Cádiz á Irun y vice-versa.

Y aixís ho mano porque 'm don' la gana
qu' es la rahó suprema.

JEPH DE JESPU

CIRCO BARCELONÉS

Com una nota curiosa, cal consignar l' estreno del drama *Paternidad*, original de 'n Pey y Ordeix.

L' obra, qu' es una diatriba contra 'ls jesuitas, presenta un cas tenebrós, demostrant que per forsa de voluntat que 's tingui, no es sempre possible despéndre's dels tentàculs de aquell monstruós polp, qual lema sembla ser «El fí justifica 'ls medis».

En aquest concepte, la producció del batallador capellá, deu tenirse en compte, mes que pel seu valor literari, pel seu alcans anti-clerical.

El públich que la nit del estreno assistía al teatro, va premiarla ab una ovació inmensa, cridant á l' escena al autor, que s' hi presentá ab hàbits talars y als acorts de *La Marsellesa* y l' *Himne de Riego*.

Y ab aixó s' ha demostrat, que no es sols en Pérez Galdós el qui sab posar el dit en la llaga dels sentiments populars.

TÍVOLI

Las funcions de opereta s' han reforçat ab un nou espectacle que, sense tenir res de artístich, farà que tot Barcelona desfili pel teatro del carrer de Casp.

Tal es la presentació de dos focas y un llop marí, degudament ensinestrats, de tal manera, que tocan diversos instruments, disparan un canó, fan equilibris y jugan á pilota.

Y si vejessin la domadora lo bé que tracta á n' aquestas

animalóns, y lo molt que aquests demostran estimar-la! A cada punt els tira un peix y ells se l' engoleixen com brescas. ¡Tira peixet!

La raresa, en els nostres climas, de aquells exemplars zoológichs que viuen en els glassos polars, augmenta els atractius del espectacle, que per altra part resulta molt vistós.

Veyentlo, fins sembla que no 's té tanta calor.

NOVEDATS

L' última obra estrenada per la companyia castellana siguié una bonica comedieta de 'n Benavente, titulada *Sin querer*, que 's posá en escena en la funció á benefici de la Pino.

Es, sens disputa, una de las produccions mes ben ensopegadas de la temporada. El diálech que sostenen els dos cosinets á qui 'ls seus pares volen casar sense que s' estimin, y 'ls quals després d' explicarse s' enamoran de debó, es una verdadera troballa escénica, realsada per la ploma brillant y joganera de 'n Benavente.

Y no obstant, aquest doná l' obra com á boceto, ab tot y ser una obra acabadíssima.

Aixís es el teatro: els éxits molts cops se troban quan menos se buscan, es á dir, *sin querer*.

Y ja torném á tenir á la Vitaliani en campanya.

El nostre públich la coneix, l' estima y l' admira. Triomfá durant la temporada passada, després de no pocas batallas, y es just que avuy reculli els fruyts dels seus inmensos mereixements.

Artista tota ella de una pessa, ja no se la discuteix: ja ningú s' ocupa de si es baixa ó alta, de si es disminuïda ó bona mossa, de si vesteix ó deixa de vestir ab elegancia. La Vitaliani posseheix quelcom superior á totas aqueixas condicions externas: posseheix un' ánima vibrant y 'l dó de identificarse intensament ab la vida dels personatjes que representa. Es senzillament una actriu maravellosa.

En *Come le foglie*, en *Zazá*, en *Casa paterna*, el públich en massa li ha prodigat el tribut del seu entusiasme delirant.

Magníficament secundada per sos companys, es una delicia incomparable saborejar aquells conjunts tan homogéneos, en els qual tots els actors, fins els mes secundaris, saben entregarse en cos y ánima á l' obra que representan.

Tots els amants del art dramátich veritable, deuen aprofitar l' ocasió que avuy se 'ls ofereix de admirar á una gran actriu, de un talent tan personal que ab ningú mes pot compararse, y de apreciar al mateix temps el mérit de una companyia organizada com deurían serho totas, ab la serietat que donan l' amor al estudi y la conciencia.

El concert donat diumenje per l' *Orfeo catalá* á sos favoreixedors, resultá una festa agradabilíssima.

En ell, y entre un escullit programa, s' estrenaren las següents pessas:

La Mare de Deu, de 'n Nicolau, qu' es una glosa admirablement desenvolupada de la cansó catalana que porta 'l mateix nom, ab efectes ben graduats y que no perden may son carácter ingénuo y castís; obra, en fí, digna parella, en tots conceptes de *La mort del escolá* del mateix autor.

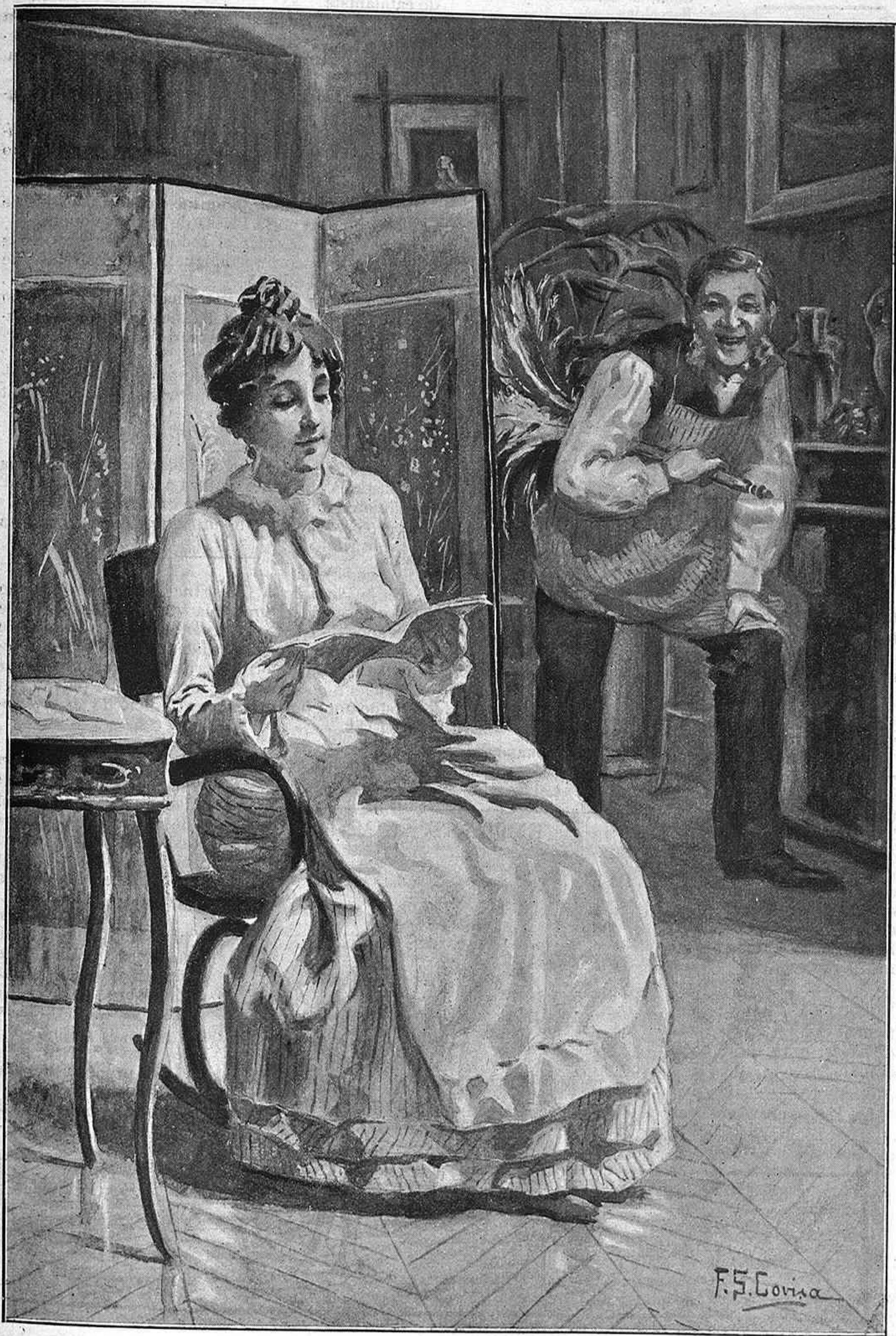
Domine puer meus jacet: diálech espiritual de 'n Bordes, el Director de la *Schola cantorum* de *Saint-Gervais* de París. Es una obra original, sumament expresiva y trassada ab un gran coneixement de la combinació de las veus.

Pobre cor! Cant lírich de 'n Jannequin, impregnat de tendre sentiment.

Y per fí *La batalla de Marignan*, página colossal, exhuberant de vida y animació, en la qual se descriu ab tochs felicíssims, las peripecias de una batalla, en que hi pren part una munió de gent jove y arriscada, y l' expansió joyosa de la victoria conseguida. Pocas obras hem sentit mes claras y transparents dintre de la seva extraordinaria complicació.

L' *Orfeo catalá* vá interpretar aquestas produccions al igual que totas las que constituían el variat programa, ab aquell ajust, colorit, fusió de veus y fraseig, que han acabat pera fer d' ell, baix l' aspecte artístich, una corporació coral única en la nostra terra.

APROFITANT L' AUSENCIA DELS SENYORS

—Sent fora la senyoreta,
déixam fé lo que ella fá.

—Per 'questa feyna, Pauleta,
¿vols que 't dongui un cop de má?

F. S. Gomis

TOT PER ELLAS

Un senyó á qui las donas li han girat el cap.

aquest empenyat en que digués lo que sab contra 'ls regidors, y l' altre fugint d' estudi y fent muixoní.

Un regidor va exclamar:—¡Vaya un espectáculo está donant al poble de Barcelona!

Y al dir aixó va equivocar-se, puig ja fa molt temps que Barcelona s' ha girat d' espatllas al actual Ajuntament... y lo qu' es veure, no veu res...

Ara, en quant á sentir, sí: per més que 's tapi 'l nas sent molta pudó d' immoralitat.

Lo més bonich es que l' expedient Plaja, ningú 'l volia pendre pel séu compte per' acabar-lo.

Sembla talment un vesper. Ficarhi las mans equival á tréurelas plenas de fiblonadas.

Per últim l' arcalde va donar entenent al Sr. Martínez Domingo de que se 'n encarregués.

Y en efecte: 'l Sr. Martínez Domingo disposará 'l seu enterro, tan bon punt s' haja determinat qui ha de ferli la caixa, si la *Neotafia* ó en Benet Samaranch.

Pero ¿y á n' aquest ajuntament casi tot ell compost de morts, quin día l' enterran?

La *Perdiu* prevé als seus

Y RES MES

dona la senmana teatral á Barcelona.

A no ser que mencioném las óperas económicas del Nou Retiro, entre las quals, y després de *La Bohème*, s' ha posat *Carmen*, en la qual han alcançat els artistes merecuts aplausos, dada la modestia del preus que regeixen en la taquilla.

Que tot en aquest mon es relatiu.

N. N. N.

ESQUELLOTS

En la sessió celebrada avuy fa vuit días al Saló de 100 (ab xifras arábicas, que son las que més li escauchen) va tornar á sortir la qüestió del expedient Plaja, picantse las crestas aquest senyor y l senyor Trabal,

aquest empenyat en que digués lo que sab contra 'ls regidors, y l' altre fugint d' estudi y fent muixoní.

Un regidor va exclamar:—¡Vaya un espectáculo está donant al poble de Barcelona!

Y al dir aixó va equivocar-se, puig ja fa molt temps que Barcelona s' ha girat d' espatllas al actual Ajuntament... y lo qu' es veure, no veu res...

Ara, en quant á sentir, sí: per més que 's tapi 'l nas sent molta pudó d' immoralitat.

Lo més bonich es que l' expedient Plaja, ningú 'l volia pendre pel séu compte per' acabar-lo.

Sembla talment un vesper. Ficarhi las mans equival á tréurelas plenas de fiblonadas.

Per últim l' arcalde va donar entenent al Sr. Martínez Domingo de que se 'n encarregués.

Y en efecte: 'l Sr. Martínez Domingo disposará 'l seu enterro, tan bon punt s' haja determinat qui ha de ferli la caixa, si la *Neotafia* ó en Benet Samaranch.

Pero ¿y á n' aquest ajuntament casi tot ell compost de morts, quin día l' enterran?

La *Perdiu* prevé als seus

correligionaris, per si qualsevol día del present istiu s' aixeca alguna partida atribuhintse l caràcter de catalanista.

Bó será que las autoritats vigilin sobre tot per la banda de Camprodón, ahont, segons noticias fidedignas, hi ha un gran número de pollastres en capella.

Las partidas serán *partidas de camp*, vulgo fondadas.

Y á copia de fer xanfaynas, els *perdigots acapdiellats* pels quatre varons de la fama, demostrarán que ja tenen la paella pel mànech.

Diumenje va acabar tumultuosament la corrida de badellas donada en la Plassa de la Barceloneta.

El poble va invadir el redondel, trayent de la Plassa l' última cornúpeta, igual, igual que 'l día de Sant Jaume del any 35.

Y va resultar que també va haverhi foch; pero no en els convents, sino en algunas cuynas, senzillament pera rostir els trossos de la badella esquarтерada.

Quan l' historia dongui compte de aquest fet memorable, haurá de terminar la ressenya ab el següent comentari:

—¡Bon profit, gent de l' Hostial!

Al carrer de Quintana va descubrirse una mina que desde la claveguera anava á parar dessota de l' Administració de Loterías del carrer de Fernando.

¡Las cosas que 's fan en aquest Barcelona pera treure la rifa!

Un eco sevillá:

«En la Plaza de la Constitución riñeron Antonio Rius y José Cid. Durante la rifa un hijo de Cid, de trece años de edad, se presentó con un cuchillo de enormes dimensiones y abalanzándose sobre Antonio le infirió una enorme herida en la región glútea.»

Diguém á boca plena qu' encare hi ha patria.

O sino aquí tenen una nova edició de las *mocedades del Cid*.

Hem tingut ocasió de veure en el *Saló Parés* nou quadros y impresions de color del jove artista don

Pere Isern y Alier, qui després de una llarga estada á París dona ab ells una mostra brillant del resultat de sos estudis.

En todas las obras s' hi notan qualitats inmillorables y una gran sinceritat en la traducció sobre la tela dels efectes de la naturalesa.

Y á propòsit de pinturas.

Oportunament dedi-

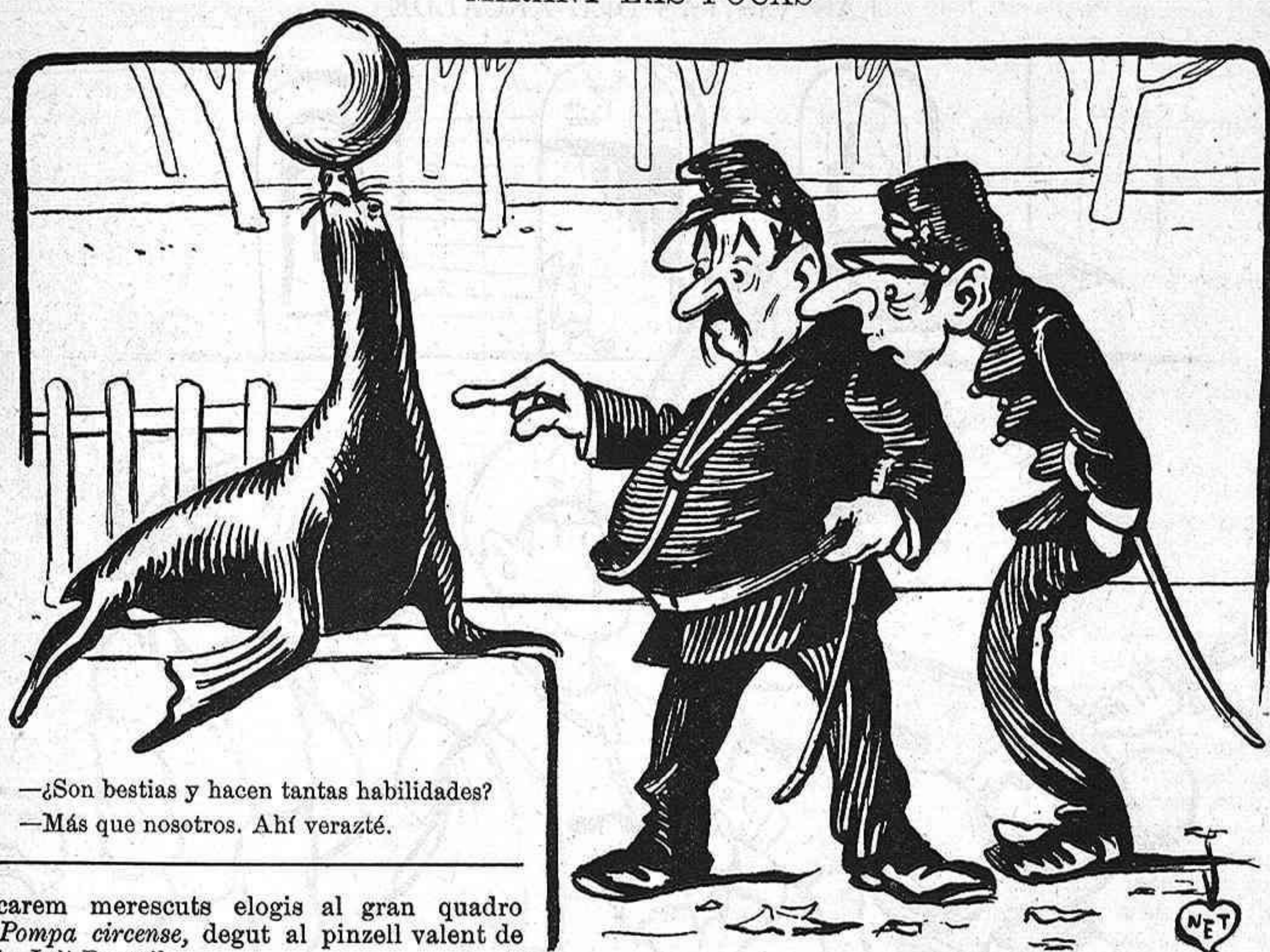
ENTRANT AL MAR

El gras dona foch al magre, el magre á ne 'l gras s' acosta,

y aquí tenen demostrat lo de que 'ls extrems se tocan.

MIRANT LAS FOCAS

—¿Son bestias y hacen tantas habilidades?
—Más que nosotros. Ahí verazté.

carem merescuts elogis al gran quadro *Pompa circense*, degut al pinzell valent de 'n Juli Borrell.

Avuy ens cab la satisfacció de consignar que havent merescut premi en l'última Exposició nacional de Bellas Arts, ha sigut adquirit per l'Estat y destinat al Museo d'art modern.

Rebi l'énhorabona 'l jove artista catalá.

Un industrial ha demanat que se li permeti sustituir las estoras que cubreixen el monument de 'n Rius y Taulet ab una valla plena de anuncis.

Al efecte 's compromet á pagar una cantitat regular al Ajuntament per espay de cinch anys. Y si no bastan cinch anys per reunir els fondos que reclaman els artistas, la concessió podrá prorrogarse cinch anys més, y aixís successivament, fins que don Francisco pugá dir:

—Per fí puch respirar las auras de la immortalitat!

¡Pobre D. Francisco!

¡Y qué malament el tractan els qu' en vida van explotar el séu carácter rumbós!

Al busto se li pot dir:

—¡Ay fillet! s' ha de patir!

El senyor Trabal, discutint ab el senyor Plaja, va dir, que 'ls que seyan en aquells sillóns del saló de Cent, no sols havían de ser honrats, sino també semblarho.

Senyor Trabal, aixó 's diu de la muller del César, y vosté no es prou agraciat per ésser ni semblar muller de cap César. ¿Qué no té miralls á casa seva?

L'any passat en un concert d'Euterpe 's va cantar l'himne de 'n Clavé *Gloria á España*, y com que el coro es en castellá, alguns catalanistas *enragés*, no gayres per 'xó, anaren disposats á xiular y ho varen fer, protestant de la xiulada la gran majoria de la concurrència. Aquest any en l'últim concert, que va

tenir lloch el día de Sant Jaume, 's va cantar el *Gloria á España*, y va haverhi tal ovació, que pera acallar els aplausos, tingué que repetir-se, obtenint en la repetició tant d' éxit com en la primera vegada.

Se veu que ab els diputats la furia catalanista, per mes que la *Perdiu* canti, en compte d' augmentar, mimva.

En l'instrucció que 'l senyor Roig y Torres continúa fent del expedient que 's refereix á la guardia municipal, sembla que ha descubert abusos de gravetat.

Quan l'arcalde va donar l'ordre de que 'ls municipals en tots els actes de servey portessen guants, ja várem suposar que no 'ls hi veyá *manos limpias*, ó quan menos que volía evitar abusos deshonestos.

El divendres passat un lladregot que fugía dels que 'l perseguían, llensava bitllets de banch perque 'ls seus perseguídors s' entretinguessen á cullirlos y aixís ell poderse escapar.

Aquest mestre imitava ab aixó al astut Bertoldo, que deixava anar una llebra perque 'ls gossos que li engegavan fugissen darrera d'ella y 'l deixessen estar.

Pero com que 'ls que perseguían al lladregot eran transeunts, no li valgué l'astúcia y varen detenirlo. Altra cosa hauría sigut, si 'ls perseguídors en lloch de particulars transeunts haguessen sigut... *llebrers*. N' hauría sortit com en Bertoldo.

Tenim la satisfacció de participar als nostres lectors que, com á resultat del concurs efectuat en el *Liceo* pera 'l decorat de l'ópera *El crepúscul dels Deus* de Wagner, que deu posarse en la próxima temporada, han sigut adoptats los projectes de nostres amichs D. F. Urgellés y D. O. Junyent, aquest

LAS VISITAS DEL ALCALDE

Després d' haver recorregut tots els barris del districte, no 's descuidi dels establiments de banys.

últim estimat company nostre. Els dos han de posarse de acort pera realisar aquest important treball artístich, á qual efecte han emprés un viatge á Bayreuth.

Sobradament conegut á Barcelona com á escelent escenógrafo es el Sr. Urgellés. Respecte al jove senyor Junyent sols podém dir que ha sigut un dels més aprofitats deixebles del malaguanyat Soler y Rovirosa y que últimament, á París, ha treballat llarch temps en el taller de 'n Carpezat, qu' es una de las eminencias de l' escenografía francesa.

Molt ens deixan esperar els projectes que han merescut la predilecció de la Junta del Liceo, y estém segurs que la seva realisació acreditará l' acert ab que han sigut elegits.

Del natural.

Un foraster puja á un cotxe de la Catalana, dels que fan el servey entre 'l carrer de Urgell y l' Arch de Triunfo.

El cobrador:—¿De cinch ó de deu?

El foraster, mitj alelat, mira á un costat y al altre sense entendre la pregunta. Insisteix el cobrador, y un passatjer que seu al costat del foraster li demana ahont va.

—A la Plassa de Sant Jaume—respón el foraster.

—Donchs de cinch—diu el cobrador, tallantli 'l telonet.

El foraster dona 'ls cinch céntims ab no poca desconfiansa, y al rebre 'l teló l' ensenya al passatjer que ha intervingut en l' assumpto, dihentli:

—Fassi 'l favor de mirar si es bó.

—Home—respón el passatjer entre festiu y empiat—fássil trincar y ho sabrá.

No pot queixarse la *Pubilla*.

Els seus administradors cada semestre l' obsequian ab una *toilette* espléndida.

Aquesta *toilette* 's distingeix per sa gran qua.

Y la qua la forman els tenedors de paper del Ajuntament que acuden á cobrar el cupó.

Qua per demanar número, qua per presentar las facturas, qua per saber quin día cobrarán, y qua interminable per cobrar el día senyalat.

No será estrany que al millor día la Pubilla, entrabancantse ab tanta qua se 'n vaji de bigotis y se li trenqui la guardiola del crédito, vejent tothom llavoras que á dintre no hi té un céntim.

MONEDA DE L' HISTORIA

Trobantse un día en Castelar á casa de la famosa escriptora francesa Mme. Adam, li digué aquesta:

—Aquí tením á Rochefort. ¿Vol que li presenti? Com s' ha ficat algunas vegadas ab vosté, *tem* la presentació.

ESTIUHENCAS

Liquidació de un centinella.

—Donchs díguili... lo que més pot molestarlo... que no he llegit may els seus articles.

Pel batallador Rochefort, sigué aquesta frase una verdadera estocada.

Però las punxadas van á torna-jornals.

Castelar visitava per primera volta el *Journal des Debats*, y tots els redactors acudiren solícits á saludarlo. Un sol permanesqué sentat al seu puesto, sense ni menos alsar el cap. Era l'

—Qué porta de Barcelona?

—Bolados y calor.

—Jo 'm creya que las calors barceloninas no son bolados.

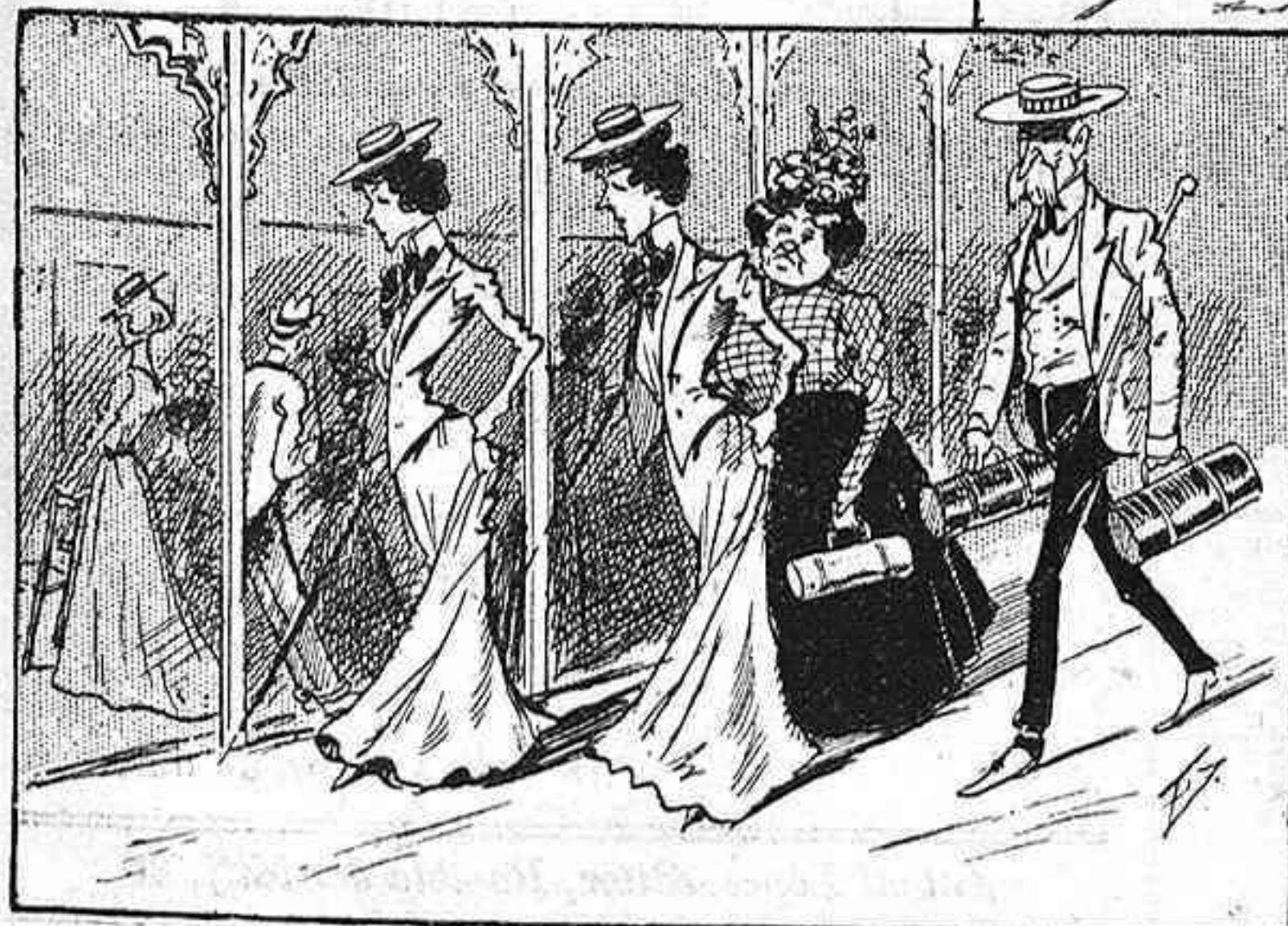

—Com que per mí 'ls quartos dels establiments de banys resultan massa petits, en lloch d' un, ne prenh dos.

cionats, omplint de insults á un pobre picador pera obligarlo á acostarse al toro.

El picador plé d'ira 's girá de cara al actor y li digué:

—Señor Maiquez: aquí no se hacen comedias; esto es *de verdad*.

El papá sempre ho diu:—Son tan sossas aquestas nenas, que necessitan banys de mar fins que agafin una mica de sal.

famós Hipólit Taine, l' historiador de la Revolució francesa, temperament fret, inglés.

—Aquí tenim á n' en Castelar—li digué un dels seus companys de redacció.

—Ah!—exclamá en Taine, sense separar els ulls de las quartillas...—¡Es el famós canari espanyoll!

Y continuá treballant. Castelar ho sapigué y may més li perdoná la frasse.

Lo banquer Salamanca era un home que 's distingia per las sevas agudesas.

Parlant de un altre banquer deya un día:

—Fulano té tan á la massa de las sanchs l' instint de la rapacitat, que devegadas se treu un duro de una de las butxacas de l' hermill, se 'l fica á l' altra y diu tan satisfet:—Ja m' hi robat un duro!

Una frase de Cristino Martos, de qui devegadas s' apoderaba una indolencia invencible:

—No m' ho explico—digué—pero hi ha anys que un no té ganas de fer res.

Se conta que l' actor Maiquez qu' era un gran aficionat á toros, y que per lo tant solia colocar sempre en els assientos de barrera, estava un día segons costum inveterada dels afi-

CONCELLS ALS BANYISTAS

I

Sigas jove, sigas vell
no olvidis aquest concell:
Remúllat al mar la pell
quan l' estiu vinga.

II

Es bó per tú y pels estranys
que t' ensabonis el cós
antes d' aná á pendre banys.

III

Ni per banyarte ab l' Emilia
lloguis quartos de familia;
qu' es en els quartos dels banys
hont s' hi agafan mals estranys.

IV

El bany prés de bon matí,
es el bany millor que hi há;
que fá gana d' esmorsá
y dona goig d' obehí.

V

Deus pendre si vols fer anys
de sis á vintitrés banys
per temporada.
Per molt que 'n tingas desitj,
si 'n préns vintitrés y mitj...
ja ets home á l' aygua.

VI

Sols pendrás dos banys diaris
quan 't passi pel cervell
ó en cassos extraordinaris.

VII

No esperis may en Novembre
banyarte, qu' es massa just.
Del Juliol fins al Setembre
es milló... y dona mes gust.

VIII

Als peixos deus imitar.
Ni en banyera ni en piscina
hi están bé com en el mar
el pagell y la sardina.

IX

Si vols que no 't fassi dany
no tastis may caixalada
ni antes ni després del bany.

X

Si no 't vols trobar en cassos
de rampa, aprén de nadar;
y si no, fés bellugar
constantment camas y brassos.

(S' acabarà)

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

CALUROSA.—XARADA MODERNISTA

—¿Quina caló que fá?
¿oy?

—Sí, noy.

—¡Aixó no 's pot aguantá.

—Oh; y la que fará.

—¿Vols dir? *¡hu!*
acostat mes.

—Ves, ves...

encare suarías llavors mes,

—Que sabs tú...

—Ja es segú...

—¡Quina caló que fá!
tot me sua... tot me sua...

La primavera se 'n vá.

—Li pots fé un nus á la qua.

—Las gotas de suó
lentament... lentament

avall me van cayent.

—Oy; tens rahó;

fins reparo que fan certa furtó
si encare vas vestit de *tres-segona*.

—¡Quina caló que fá!

á n' el sol no s' hi pot está una estona.

—Repara cap allá

la *total* qu' es ditxosa

saltant... saltant... saltant...

com una mala cosa.

—Nosaltres també ho feyam

quan éram petitets

y empaytant á las gossas y als gossets

com reyam... reyam... reyam...

¿oy?

—Sí, noy.

—¡Quina caló que fá!

—*Prima-tres* y descórda't mes la ermilla.

—Ay filla,

que bé aixís que s' está
fins em sembla que sento *samassilla*.

—Mira; ves reparant
el sol com va baixant
baixant... baixant... baixant...
—Y la caló igualment
em va marxant... marxant...
pausadament... pausadament...
pausadament...
...amen...

J. STARAMSA

ANAGRAMA

Un diumenge al dematí
varem ferse un *tot* de figas
y en Pepet ne tirá una
sobre 'l *total* de la Emilia.

SANTIAGO C. NEGRE

TRENCA-CLOSCAS

CLARA GIL DURÓN

CALDES

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo
títul de una aplaudida sarsuela castellana.

N. N.

GEROGLÍFICH

×

8 pams

R

III

metros 1'555

RI

I

UN COMPANYY DE LA GOMA

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8.
Tinta Ch. Lorilleuz y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

ARAGÓN

2.ª SERIE DE CUENTOS DEL PAÍS

— Y —
AGUDEZAS BATURRAS

POR

EL TÍO JORGE

Un tomo en 8.º, Ptas. 1'50.

QUO VADIS...?

POR

ENRIQUE SIENKIEWICZ

Nueva edición.—En rústica, Ptas. 2.—En tela, Ptas. 3.

E. Marquina

LAS VENDIMIAS

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

H. DE BALZAC

EL CONTRATO DE MATRIMONIO

UN DEBUT EN LA VIDA

Ptas. 1. — Encuadernado, Ptas. 1'50.

SINGLOTS POÉTICHS, AB NINOTS,
NOVA EDICIÓ

L' Africana

PER SERAFÍ PITARRA

Singlot 17

Preu 2 rals

JEPH DE JESPUS

La Barricada

VERSOS REVOLUCIONARIS

Preu 2 rals

Tarjetas postales anti-clericales

5 CÉNTIMOS UNA — La colección de 20, Pesetas 0'75.

EL PROCESO DE CRISTO

POR *F. PÍ Y ARSUAGA*

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

BARCELONA Á LA VISTA

ÁLBUM DE 192 FOTOGRAFÍAS DE LA CAPITAL Y SUS ALREDEDORES

Encuadernado con elegantes tapas en oro y negro. — PRECIO 8 PESETAS

Pronto aparecerá

EL PROLETARIADO MILITANTE

POR *ANSELMO LORENZO*

Aviat

Agencia de matrimonis

PER *C. GUMÁ*

Poden nostres corresponsals formular pedido.

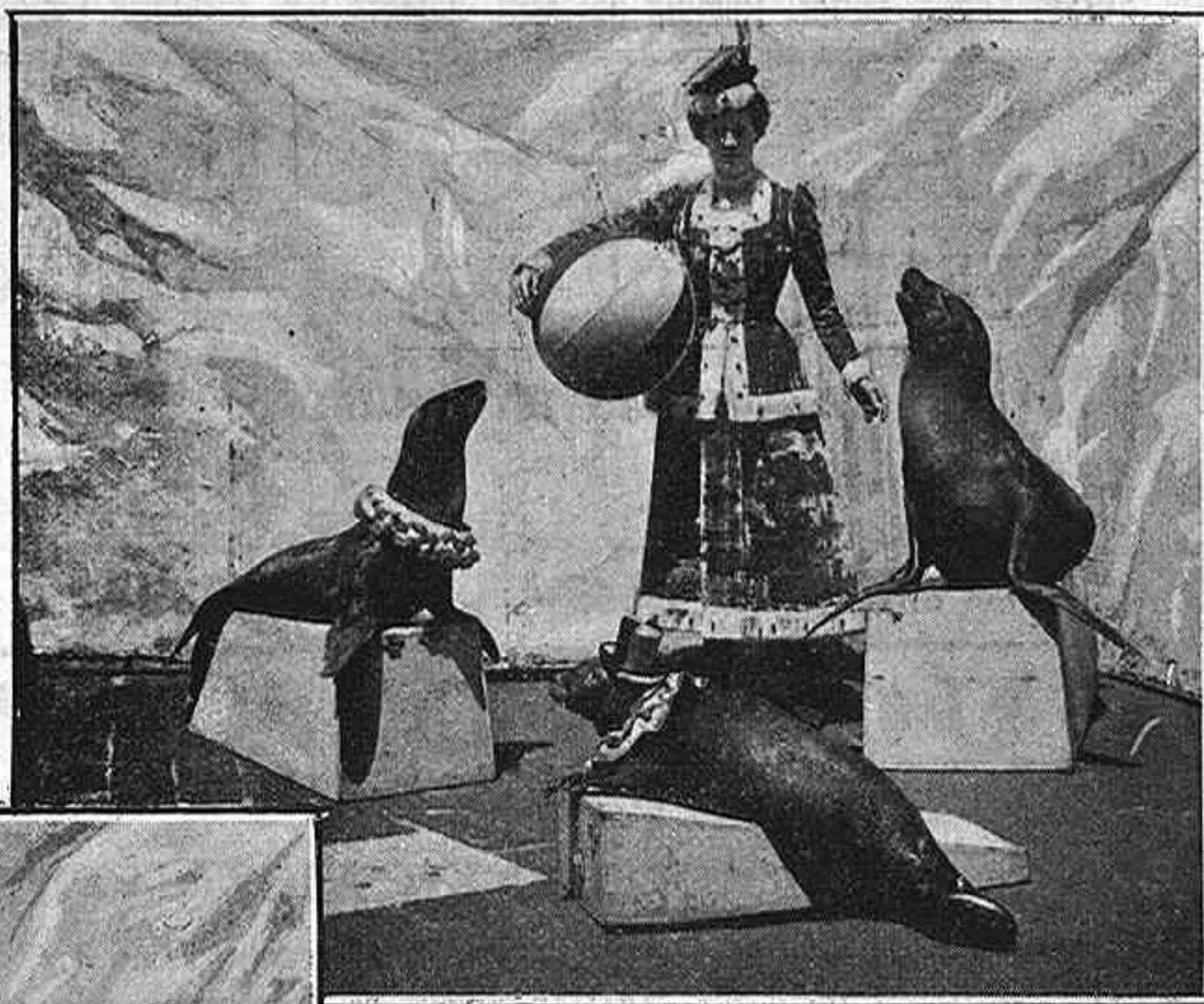
NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responem d' extravíos, si no 's remet ademés un ral para certifiat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

L' ESPECTACLE DEL DIA

LAS FOCAS DEL TÍVOLI

Tot aquell qui las ha vistas treballar n' ha quedat admirat no sabentse explicar de quin modo poden haver après tantes habilitats; y no extranya menos el pensar la paciència que ha hagut de consumir la Miss que cuida d' elles.

Las focas del Tivoli tocan la guitarra, el bombo, els platets y la trompeta, cantan, jugan á pilota, fan tota mena de jochs malabars y principalment son uns perfectes equilibristas á l' altura de qualsevol clown de circo, mostrantse al públich, ab la precisió dels exercicis y la bona voluntat en quedar bé, com els mes simpàtics artistes.

Miss Dihanaft y las sevas focas ensenyadas.

Equilibri sensacional: Una foca que té vara alta.

Las focas tirantse y entomant barrets de clown de l' una á l' altra.

Moment culminant durant el difícil equilibri de la pilota.

(Insta. Rus, colaborador artístich de LA ESQUELLA)